

การตั้งวัด

การตั้งวัด เป็นกระบวนการสร้างวัดให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ สืบต่อจากการที่ผู้ขออนุญาตสร้างวัดได้รับการอนุญาตให้สร้างวัดเรียบร้อยแล้ว โดยการสร้างวัดนั้นต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 5 ปี แต่หากผู้ใดสามารถสร้างวัดจนเป็นที่มั่นคงและเหมาะสมแก่การเป็นที่อยู่อาศัยของพระภิกษุแล้ว ก็สามารถยื่นขออนุญาตตั้งวัดต่อไปได้เลย

ขั้นตอนในการขอตั้งวัดมีดังนี้

1. ผู้ยื่นรายงานขอตั้งวัด ยื่นรายงานเสนอให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองและผู้ปกครองสงฆ์พิจารณาให้ความเห็นและลงนามในแบบรายงานฯ
2. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายงานฯ พร้อมลงลายมือชื่อกำกับ และเสนอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาคำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาสมควรแล้ว นำเสนอมหาเถรสมาคม เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติออกหนังสืออนุญาตตั้งวัดให้แก่ผู้ขอตั้งวัดและประกาศตั้งวัดในราชกิจจานุเบกษาตามแบบ ว.1 ต่อไป
4. ให้ผู้ขอตั้งวัดดำเนินการโอนทรัพย์สินให้แก่วัดให้แล้วเสร็จ

แบบรายงานและเอกสารหลักฐานประกอบการในขออนุญาตตั้งวัดที่ต้องนำมายื่น มีรายการดังนี้

1. แบบคำขออนุญาตตั้งวัด ศ.ถ. 3
2. หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่จะยกให้สร้างวัด (ศ.ถ. , น.ส. 3 , น.ส. 3 ก, โฉนดที่ดิน ฯลฯ) ต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 6 ไร่ ขึ้นไป
3. สำเนาประกาศอนุญาตให้สร้างวัดที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้มอบให้
4. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาตตั้งวัด
5. แผนผังแสดงรูปที่ดินที่จะขอตั้งวัด มีมาตราส่วนกำกับ บอกระยะความยาวในแต่ละด้าน และแสดงจุดที่ตั้งอาคารเสนาสนะที่ได้สร้างไปแล้วเป็นบางส่วนและจุดที่ตั้งอาคารเสนาสนะที่จะสร้างขึ้นในอนาคต มาตราส่วนกำหนดไว้ดังนี้
 - เนื้อที่ 6 – 10 ไร่ ใช้มาตราส่วน 1 : 250
 - เนื้อที่ 10 – 20 ไร่ ใช้มาตราส่วน 1 : 500
 - เนื้อที่ 20 ไร่ ขึ้นไป ใช้มาตราส่วน 1 : 750 หรือ 1 : 1000ให้จัดทำเป็นแบบพิมพ์เขียวเท่านั้น (ปัจจุบันอนุโลมเป็นพิมพ์ขาวได้ เพราะสามารถเก็บได้ทนทานกว่าแบบพิมพ์เขียว)
6. แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดที่จะขอตั้งวัดนั้น โดยระบุชื่อบ้าน ชื่อวัด ที่อยู่ข้างเคียงวัดที่จะขอตั้งบอกเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับวัดที่จะขอตั้งโดยระบุระยะทางกำกับให้ด้วย
7. สำเนาหนังสือสุทธิของพระภิกษุที่จะอยู่จำพรรษาภายในวัดที่ขอตั้งนั้น ซึ่งจะต้องมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 4 รูป และพระภิกษุที่จะแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสต้องมีพรรษา 5 ขึ้นไป

8. รูปถ่ายอาคารเสนาสนะที่สร้างแล้วเป็นบางส่วน ต้องเป็นภาพถ่ายจริงเท่านั้น ไม่น้อยกว่า 6 รูป
9. ให้ข้าราชการระดับ 2 ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับรองสำเนาเอกสารทุกฉบับ
10. ถ้าที่ตั้งของวัดที่ขออนุญาตตั้งวัดมีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ให้แนบสำเนาหนังสือหลักฐานที่แสดงการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองด้วย

เงื่อนไขในการขออนุญาตตั้งวัด

1. ผู้ขออนุญาตสร้างวัดกับผู้ขออนุญาตตั้งวัดต้องเป็นบุคคลเดียวกัน
2. กรณีผู้ขออนุญาตสร้างวัดถึงแก่กรรมหรือย้ายถิ่นฐาน ให้แนบใบมรณะบัตรหรือหนังสือมอบอำนาจแทนการตั้งวัดพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้มอบอำนาจมาด้วย (ในกรณีผู้ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดถึงแก่กรรม เมื่อมีการแต่งตั้งให้ผู้อื่นหนึ่งดำเนินการขออนุญาตตั้งวัดแทนให้จัดทำเอกสารหลักฐานรายงานมติในที่ประชุมของชาวบ้านประกอบรายงานขออนุญาตตั้งวัดด้วย)
3. พระภิกษุที่จะอาศัยอยู่ในวัดที่ตั้งนั้น ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 4 รูป และพระภิกษุที่จะแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสต้องมีพรรษา 5 ขึ้นไป
4. ต้องชี้แจงเหตุผลประกอบในการตั้งชื่อวัดใน ศ.ถ. 3 ด้วย หรือจะมีหนังสือชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมต่างหากก็ได้ ให้ชี้แจงชัดเจนกะทัดรัด เข้าใจง่าย มีความหมายและสอดคล้องกับชื่อวัด การตั้งชื่อวัดควรตั้งตามชื่อหมู่บ้านที่ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดหรือสถานที่ที่ตั้งวัด และให้ชี้แจงไว้ด้วยว่า มีวัดที่มีชื่อตรงตามชื่อบ้านและชื่อตำบลนั้นแล้วหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อมหาเถรสมาคมจะได้พิจารณาตั้งชื่อวัดไม่ซ้ำกัน

หมายเหตุ : จัดทำเอกสารจำนวน 4 ชุด โดยให้เป็นเอกสารต้นฉบับหมดทุกชุด

หมวด ๒

การตั้งวัด

ข้อ ๔ เมื่อได้สร้างเสนาสนะขึ้นเป็นหลักฐาน พร้อมทั้งจะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ได้แล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตสร้างวัด ทายาท หรือผู้แทน เสนอรายงานการก่อสร้างและจำนวนพระภิกษุที่จะอยู่ประจำไม่น้อยกว่าสี่รูป พร้อมทั้งเสนอนามวัด นามพระภิกษุผู้สมควรเป็นเจ้าอาวาส เพื่อขอตั้งเป็นวัดต่อนายอำเภอ

ให้นำความในข้อ ๓ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การพิจารณา การปรึกษาและการรายงานการขอตั้งวัดโดยอนุโลม

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะได้ประกาศตั้งวัดในราชกิจจานุเบกษาตามแบบ ว.๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๕ เมื่อได้ประกาศตั้งเป็นวัดแล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตสร้างวัด ทายาท หรือผู้แทน ดำเนินการโอนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่วัดนั้นตามกฎหมาย และให้เจ้าอาวาสบันทึกลับประวัติของวัดนั้นไว้เป็นหลักฐาน

รายงานขอตั้งวัด

เขียนที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานขอตั้งวัด

เรียน นายอำเภอ.....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสืออนุญาตให้สร้างวัด จำนวน ๑ ฉบับ
- ๒. สำเนาหนังสือเกี่ยวกับที่ดินที่ใช้สร้างวัด จำนวน ๑ ชุด
- ๓. สำเนาบัตรประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาตตั้งวัด จำนวน ๑ ชุด
- ๔. สำเนาหนังสือสุทธิพระภิกษุ ๔ รูป สามเณร ๑ รูป จำนวน ๑ ชุด
- ๕. แผนผังแสดงอาคารเสนาสนะและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑ ชุด
- ๖. แผนที่แสดงจุดที่ตั้งของวัด จำนวน ๑ ชุด
- ๗. รูปถ่ายสถานที่ สิ่งก่อสร้าง จำนวน ๑ ชุด

ตามที่อนุญาตให้ข้าพเจ้าสร้างวัดขึ้นในที่ดินของ.....

จำนวนเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ๓ บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... ตามหนังสืออนุญาตให้สร้างวัด ลง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... นั้น ข้าพเจ้าได้จัดการก่อสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุ

ขึ้นเป็นหลักฐานมั่นคงแล้ว คือ

- ก. (๑) กุฏิ กว้าง..... เมตร ยาว.....เมตร
จำนวน..... หลัง ค่าก่อสร้าง..... บาท
- (๒) กุฏิ กว้าง..... เมตร ยาว.....เมตร
จำนวน..... หลัง ค่าก่อสร้าง..... บาท
- (๓) กุฏิ กว้าง..... เมตร ยาว.....เมตร
จำนวน..... หลัง ค่าก่อสร้าง..... บาท
- (๔) กุฏิ กว้าง..... เมตร ยาว.....เมตร
จำนวน..... หลัง ค่าก่อสร้าง..... บาท

(๕).....
.....
.....

ข. มีพระภิกษุ-สามเณร จะพำนักประจำ คือ พระภิกษุ.....รูป สามเณรรูป และมีพระ.....อายุ.....พรรษา.....สังกัดวัดเดิม..... ตำบลอำเภอ.....จังหวัด.....จะเป็นเจ้าอาวาส

ค. ข้าพเจ้าขอตั้งชื่อวัดว่า “วัด.....” เหตุผลที่ตั้งชื่อว่า “วัด.....” เพราะ.....

.....

.....

.....

ง. ข้าพเจ้าได้แนบแผนที่อาณาเขตที่ตั้งวัด แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้าง และภาพถ่ายถาวรวัตถุของวัด เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

ขอให้ทางราชการได้โปรดพิจารณาประกาศตั้งวัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ผู้ขอตั้งวัด

(.....)

ความเห็นของนายอำเภอท้องที่

ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ได้ก่อสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สร้างวัด พร้อมทั้งจะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ได้ จึงเห็นควรให้ตั้งวัดได้ โดยใช้ชื่อว่า “.....”

(ลงนาม)

(.....)

นายอำเภอ.....

วันที่ เดือน พ.ศ.....

ความเห็นของเจ้าคณะอำเภอ

เห็นสมควรให้ตั้งวัดได้ และพิจารณาแล้วเห็นว่า.....

..... เหมาะสมที่จะเป็นเจ้าอาวาสวัดนี้ได้

(ลงนาม)

(.....)

เจ้าคณะอำเภอ.....

วันที่ เดือน พ.ศ.....

ความเห็นของเจ้าคณะจังหวัด

เห็นสมควรให้ตั้งวัดได้ และพิจารณาแล้วเห็นว่า.....

..... เหมาะสมที่จะเป็นเจ้าอาวาสวัดนี้ได้

(ลงนาม)

(.....)

เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่

วันที่ เดือน พ.ศ.....

ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด

ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ได้ก่อสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุในที่ดินที่ได้รับอนุญาต
ให้ใช้สร้างวัด พร้อมทั้งจะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ได้

จึงเรียนควรอนุญาตให้ตั้งวัดได้ โดยใช้ชื่อวัด

(ลงนาม)

(.....)

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

วันที่ เดือน พ.ศ.....